

وحیدعظیم‌نیا

دبیر گروه اقتصاد

بخش نفت‌و گاز همواره یکی از بازیگران کلیدی اقتصاد ایران بوده و سهم قابل توجهی در تولید ناخالص داخلی کشور داشته و درآمدهای لازم را برای توسعه اقتصادی کشور فراهم کرده است. ایران به داشتن یکی از بزرگ‌ترین ذخایر نفت‌و گاز در جهان شناخته شده که آن را به یک بازیگر اصلی در بازار جهانی انرژی تبدیل کرده است. مدیریت و توسعه موفق این بخش در رشد اقتصادی ایران و جایگاه آن به عنوان دومین اقتصاد با بیشترین رشد اقتصادی در جهان در سال ۲۰۲۳ ۲۰ سیام مه‌م بوده است. در صفحه پیش‌رو به بررسی این موضوع پرداخته‌ایم.

گفت‌وگو

کارشناس انرژی

در گفت‌وگو با «جوان» تشریح کرد

رشد اقتصادی بالا در سال ۲۰۲۳ به گواه صندوق بین‌المللی چگونه محقق شد؟

کارشناس انرژی معتقد است ایران در سال گذشته در حوزه گازی تمرکز خود را بر رشد تولید و همچنین رشد بهره‌وری گذاشته بود به نحوی که ظرفیت گازی کشور طی یک سال اخیر بیش از ۵۰ میلیون متر در روز افزایش داشته و این مهم از طریق جلوگیری از هدر رفت گازهای همراه و همچنین افزایش تولید گاز در پارس جنوبی و فاز ۱۱ آن بوده است. ■ ■ ■

مهدی هاشم‌زاده کارشناس انرژی در رابطه با رشد اقتصادی ایران در سال‌های گذشته، به «جوان» می‌گوید: یکی از مهم‌ترین اتفاقات سال اخیر طبق اعلام رسمی گزارش عملکرد کشورها در سال ۲۰۲۳ که از سوی صندوق بین‌المللی پول منتشر شده است، جایگاه دوم ایران در دنیا در بیشترین میزان رشد اقتصادی است. وی ادامه می‌دهد: اهمیت کلیدی این موضوع زمانی مشخص می‌شود که حتی ایران از کشورهایی نظیر روسیه، آمریکا، عربستان و همچنین اتحادیه اروپا، در سال ۲۰۲۳ رشد اقتصادی بیشتری را کسب کرده است

این کارشناس انرژی با اشاره به محوریت قرار گرفتن بخش نفت و گاز در تحقق رشد اقتصادی بیشینه ایران در سال ۲۰۲۳ تأکید می‌کند: بخش نفت و گاز نسکوی اصلی پرتاب ایران به این بخش و همچنین تحقق رشد اقتصادی بالا بوده است. ایران در سال گذشته در حوزه گازی تمرکز خود را بر

رشد تولید و همچنین رشد بهره‌وری گذاشته بود، به نحوی که ظرفیت گازی کشور طی یک سال اخیر بیش از ۵۰ میلیون متر در روز افزایش داشته و این مهم از طریق جلوگیری از هدر رفت گازهای همراه و همچنین افزایش تولید گاز در پارس جنوبی و فاز ۱۱ آن بوده است. ■ ■ ■

وی تصریح می‌کند: همچنین با اقدامات وزارت نفت در زمینه به کارگیری تجهیزات جدید و فناوری‌های نوین در برداشت گاز، توانستیم ظرفیت تولید قبلی را نیز افزایش دهیم که همه این افزایش ظرفیت تولید و جلوگیری از هدر رفت گاز مستقیماً در توسعه تجارت گازی ایران نقش داشت و توانست درآمدهای ارزی ایران از این محل را دو برابر کند.

وی در پایان با ذکر تمرکز ابتکارات دولت در رساندن ظرفیت تولید نفت خام به بیش از ۳/۵ میلیون بشکه در روز و همچنین صادرات نفت و میعانات گازی به میزان ۱/۵ میلیون بشکه در روز خاطر نشان می‌کند: ایران در زمینه تجارت نفت خام نیز با تکیه بر مدل جدید مشارکت بخش خصوصی در تجارت نفت خام و همچنین تمرکز بر پالایشگاه‌های کوچک مقیاس شرق آسیا و بازارسازی تضمینی مبتنی بر سیاست بازاریابی پالایشگاه‌های مستهلک شده و در کشور‌های همسایه ایران توانست ظرفیت تولید نفت خام خود را در ماه‌های پایانی سال ۲۰۲۳ در بیش از ۳/۵ میلیون بشکه در روز برساند. نکته بسیار مهم در جهت تداوم این رشد اقتصادی، تمرکز بر فشارافزایی در پارس جنوبی، جلب مشارکت سرمایه مردم در توسعه میادین مشترک نفت و گاز و توسعه زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز در سال ۱۴۰۳ است که باید در آن به صورت ویژه وزارت نفت برنامهریزی داشته باشد.

اقتصادسنجی

سرویس اقتصادی ۰۶۰۸۵۲۳۰

«جوان» اعلام اخیر صندوق بین‌المللی پول درباره رشد اقتصادی برتر چند کشور را بررسی می‌کند

ایران در جایگاه دوم رشد اقتصادی دنیا با محوریت نفت و گاز

بسیار موفقیت‌آمیز بوده است.

عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس با اشاره به تحول بزرگ تجارت نفتی ایران با کمک سیاست پالایشگاه‌داری فراسرزیمینی می‌گوید: یکی از مهم‌ترین نقش‌های بخش مردمی دانش‌بنیان کشور در زمینه تحول و بازآفرینی تجارت انرژی ایران بر سیاست بازارسازی تضمینی از طریق همکاری در پالایشگاه‌های فراسرزیمینی و همچنین پتروشیمی‌های فراسرزیمینی بوده که بسیار موفقیت‌آمیز بوده است و در منطقه امریکای جنوبی به خوبی به نتیجه رسیده و امروز نفت و میعانات گازی ایران به این منطقه صادر شده است.

سیدمحمدرضامیرتاج‌الدینی در پایان اظهار می‌کند: دولت سیزدهم در حوزه نفت‌و گاز تحولات و ابتکارات کلیدی و اساسی داشته است و سیاست انکا به خود تحول و بازآفرینی تجارت نفت خام و گاز طبیعی به خوبی مدنظر گرفته شد تا جایی که نتیجه‌اش رشد اقتصادی مطلوب و بسیار مناسب ایران در سال جاری بوده است.

■ **گسترش بازارهای انرژی ایران و دومین رشد اقتصادی بزرگ دنیا در ۲۰۲۳، خروجی ابتکارات حوزه نفت و گاز**

سجاد اعیانی کارشناس انرژی با اشاره به محوریت بخش نفت و گاز در جهت رشد اقتصادی ایران به «جوان» می‌گوید: تمرکز استراتژیک ایران بر بخش نفت و گاز نه تنها رشد اقتصادی را تقویت کرده است، بلکه نیاز به تنوع برای کاهش انکسای بیش از حد به یک صنعت واحد را نیز برجسته کرده است، در حالی که بخش نفت و گاز محرک اصلی درآمد بود، گسترش به سایر بخش‌ها می‌تواند انعطاف‌پذیری در برابر نوسانات بازار و چالش‌های ژئوپلیتیکی را افزایش دهد. ایران با سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه می‌تواند توانمندی‌های فناورانه خود را در بخش نفت و گاز افزایش و کارایی، پایداری و رقابت‌پذیری را ارتقا دهد. استقبال از فناوری‌های نوپه‌ور مانند دیجیتال‌سازی، اتوماسیون و انرژی‌های تجدیدپذیر می‌تواند ایران را به عنوان پیشرو در انتقال انرژی جهانی قرار دهد.

وی ادامه می‌دهد: همچنین با ادامه توسعه تجارت انرژی و زیرساخت‌های ایران، فرصتی برای اولویت‌بندی پایداری زیست‌محیطی و انعطاف‌پذیری آب و هوا وجود دارد. مشارکت استراتژیک ایران با کشورهای امریکای لاتین، برجام و میعان شانگهای می‌تواند نفوذ منطقه‌ای و اهمیت ژئوپلیتیکی آن را افزایش دهد. با ترویج همکاری‌های فرامرزی روابط دیپلماتیک و بیکارچگی اقتصادی را تقویت کند و نقش خود را به عنوان یک بازیگر کلیدی در عرصه جهانی انرژی افزایش دهد.

این کارشناس انرژی در رابطه با تقویت رشد اقتصادی، نوآوری و همکاری در صحنه جهانی در بخش نفت و گاز ایران اظهار می‌کند: پیشرفت‌های استراتژیک ایران در بخش نفت و گاز، تجارت انرژی و مشارکت‌های بین‌المللی بر تعهد این کشور به تقویت رشد اقتصادی، نوآوری و همکاری در صحنه جهانی تأکید دارد. ایران با سرمایه‌گذاری بر نقاط قوت خود، پذیرش پیشرفت‌های تکنولوژیکی و پرورش اتحاد‌های استراتژیک، موقعیت خوبی برای شکل‌دهی آینده‌ای بویا و پایدار در بخش انرژی، ایجاد شکوفایی، انعطاف‌پذیری و رقابت در چشم‌انداز انرژی در حال تحول دارد. از طریق سرمایه‌گذاری مستمر، حمایت از سیاست‌ها و ظرفیت‌سازی، ایران می‌تواند فرصت‌های جدیدی برای رشد، نوآوری و همکاری بساز کند و خود را به‌عنوان یک بازیگر کلیدی در بازار جهانی انرژی قرار دهد و به آینده‌ای پایدار، فراگیر و مرفه برای کشور کمک کند.

وی در پایان می‌گوید: محوریت رشد اقتصادی در ایران در سال گذشته بر بخش نفت و گاز متمرکز بوده است. ایران از محل توسعه برداشت نفت و گاز بیشترین رشد اقتصادی را داشته و همین موضوع سبب شده است که درآمدهای نفتی و بازارهای نفتی گسترش جدی پیدا کند. در همین رابطه نیز طبق اعلام صندوق بین‌المللی پول، کشور ما ایران توانسته است با کمک بخش نفت و گاز خود در ۳۰ سال قبل برتر دنیا پس از هند بیشترین رشد اقتصادی در ۲۰۲۳ را داشته است.

را افزایش دهد. ایران با رویکرد استراتژیک به تجارت انرژی و تمرکز بر تخصص فنی و مهندسی، راه را برای رشد پایدار در بخش نفت‌و گاز هموار می‌کند. به این ترتیب ایران توانسته است با تکیه بر تحولات فناورانه حوزه نفت‌و گاز مسیر رسیدن به بیشترین رشد اقتصادی کشور‌های غرب آسیا طی کند.

■ **بخش نفت‌و گاز محور و عامل اصلی تحقق رشد اقتصادی بالای ایران**

سیدمحمدرضامیرتاج‌الدینی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس در رابطه با نقش کلیدی فناوری و توجه به بخش خصوصی و مردمی اقتصاد در رشد اقتصادی بخش نفت‌و گاز به «جوان» می‌گوید: رشد اقتصادی بخش نفت‌و گاز از شرکت‌های فناورانه و دانش‌بنیان کشور توانسته است کمک به سزایی در رشد اقتصادی و خشی کردن تحریم‌ها داشته باشد و ارتباط نزدیک و حل مسئله به کمک این شرکت‌ها زمینه تحقق و دستیابی به رشد اقتصادی بالا در بین کشورهای دنیا فراهم کرده است.

وی در رابطه با شرایط تشدید تحریم‌ها در سال تغییر استراتژی به ایران این امکان را داده است که از روش‌های سنتی تجارت نفت دور شود و در عوض به تخصص فنی و مهندسی داخلی تکیه کند. ایران با سرمایه‌گذاری در پالایشگاه‌های نیمه‌فعال و نوسازی زیرساخت‌های موجود، توانسته است خود را به عنوان یک بازیگر کلیدی در بازار جهانی نفت قرار دهد. یکی از ابتکارات کلیدی ایران ایجاد پالایشگاه‌های نیمه‌فعال در کشورهایی مانند ونزوئلا بود. ایران با ارائه خدمات فنی و مهندسی برای نوسازی و نوسازی پالایشگاه‌های موجود، توانسته حضور خود را در بازار انرژی امریکای لاتین افزایش دهد. این مشارکت نه تنها به نفع ایران بلکه به نفع کشور هدف بوده و یک موقعیت برد-بردی برای هر دو طرف ایجاد کرده است.

وی ادامه می‌دهد: موفقیت ایران در ایجاد پالایشگاه‌های نیمه‌فعال و گسترش ظرفیت پالایشگاهی در کشورهایی مانند ونزوئلا، فرصت‌هایی را برای همکاری بیشتر با کشورهایی مانند اعضای بریکس و میعان شانگهای باز کرده است. ایران با مشارکت در پروژه‌های انرژی و ارائه خدمات فنی و مهندسی به شرکتهای مطمئن در توسعه تجارت انرژی تبدیل شده است.

کازگذار کارشناس انرژی در پایان خاطر نشان می‌کند: تمرکز ایران بر بخش نفت‌و گاز نه تنها رشد اقتصادی را بلکه جایگاه این کشور را در بازار جهانی انرژی نیز تقویت کرده است. ایران با سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها، کاهش در بازارهای جدید و ایجاد مشارکت با سایر کشورها، توانسته است تجارت انرژی خود را متنوع کرده و جریان‌های درآمدی خود

■ **مسیر رسیدن به بیشترین رشد اقتصادی کشورهای غرب آسیا با تکیه بر تحولات فناورانه حوزه نفت و گاز**

محمدرضا کارگذار کارشناس انرژی پیرامون تقویت رشد اقتصادی ایران به «جوان» می‌گوید: تمرکز بر بخش نفت‌و گاز در ایران یک حرکت استراتژیک برای تقویت رشد اقتصادی در این کشور بوده است. بازارهای جدید از عوامل کلیدی این موفقیت

در سال ۲۰۲۳ در بین ۳۰ اقتصاد برتر جهان پس از هند، نقش به سزایی در این رشد داشته است. طراحی مجدد تجارت انرژی ایران و اکتشاف بازارهای جدید از عوامل کلیدی این موفقیت بوده است.

وی ادامه می‌دهد: بخش گاز در ایران با افزایش قابل توجهی در صادرات مواجه شد و صادرات تنها در نیمه اول سال به بیش از ۲/۲ میلیارد دلار رسید که رشد ۱۲۵ درصدی را نشان می‌دهد که این رشد نشان‌دهنده پتانسیل صنعت گاز ایران و اهمیت آن در بازار جهانی انرژی است. ایران با تمرکز بر صادرات گاز و گسترش دسترسی به بازارهای جدید، توانسته است تجارت انرژی خود را متنوع کرده و جریان درآمد خود را افزایش دهد.

این کارشناس انرژی راهکار و ابتکار ایران در بخش بازرگانی عملیاتی و رشد در این بخش استفاده کنند. همکاری بین بخش دولتی و خصوصی در تضمین رشد پایدار صنعت نفت‌و گاز ایران مؤثر بوده است.

ایران در میان ۳۰ اقتصاد برتر دنیا پس از هند بیشترین رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۳ را داشته است. طبق اعلام صندوق بین‌المللی پول در میان این اقتصادها، هند با رشد ۶/۷ درصدی در سال ۲۰۲۳ مواجه شده که بیشترین رشد دیگری بوده است. پس از هند، ایران با رشد ۴/۵ درصدی در رتبه دوم این کشورها از نظر رشد اقتصادی قرار گرفته است. نکته بسیار مهم در این زمینه، نقش کلیدی بخش نفت‌و گاز در رشد اقتصادی بوده است. مسیر دستیابی به جایگاه دوم ایران در بیشترین رشد اقتصادی در بین کشورهای جهان با مدیریت و توسعه موفق بخش نفت‌و گاز هموار شده است. افزایش تولید، تکمیل موفقیت‌آمیز ابرپروژه‌های راهبردی کشور و مشارکت شرکت‌های فناوری دانش‌بنیان همگی به رشد و توسعه این بخش کمک کرده است. صنعت نفت‌و گاز در ایران همچنان عامل اصلی رشد اقتصادی است و درآمد لازم را برای توسعه بیشتر و نوسازی اقتصاد کشور فراهم می‌کند. بخش نفت‌و گاز ایران همچنان نقش حیاتی در رشد و توسعه اقتصادی کشور در سال‌های آینده خواهد داشت.

کارشناس انرژی

بخش گاز در ایران با افزایش قابل توجهی در صادرات مواجه شد و صادرات تنها در نیمه اول سال به بیش از ۲/۲ میلیارد دلار رسید که رشد ۱۲۵ درصدی را نشان می‌دهد. ایران با تمرکز بر صادرات گاز و گسترش دسترسی به بازارهای جدید، توانسته است تجارت انرژی خود را متنوع کرده و جریان درآمد خود را افزایش دهد

سجاد اعیانی

کارشناس انرژی

محوریت رشد اقتصادی در ایران در سال گذشته بر بخش نفت‌و گاز متمرکز بوده است. ایران از محل توسعه برداشت نفت و گاز بیشترین رشد اقتصادی را داشته و همین موضوع سبب شده است که درآمدهای نفتی و بازارهای نفتی گسترش جدی پیدا کند

بازار تضمینی تجارت نفت خام حرکت است. این تغییر استراتژی به ایران این امکان را داده است که از روش‌های سنتی تجارت نفت دور شود و در عوض به تخصص فنی و مهندسی داخلی تکیه کند. ایران با سرمایه‌گذاری در پالایشگاه‌های نیمه‌فعال و نوسازی زیرساخت‌های موجود، توانسته است خود را به عنوان یک بازیگر کلیدی در بازار جهانی نفت قرار دهد. یکی از ابتکارات کلیدی ایران ایجاد پالایشگاه‌های نیمه‌فعال در کشورهایی مانند ونزوئلا بود. ایران با ارائه خدمات فنی و مهندسی برای نوسازی و نوسازی پالایشگاه‌های موجود، توانسته حضور خود را در بازار انرژی امریکای لاتین افزایش دهد. این مشارکت نه تنها به نفع ایران بلکه به نفع کشور هدف بوده و یک موقعیت برد-بردی برای هر دو طرف ایجاد کرده است.

وی ادامه می‌دهد: موفقیت ایران در ایجاد پالایشگاه‌های نیمه‌فعال و گسترش ظرفیت پالایشگاهی در کشورهایی مانند ونزوئلا، فرصت‌هایی را برای همکاری بیشتر با کشورهایی مانند اعضای بریکس و میعان شانگهای باز کرده است. ایران با مشارکت در پروژه‌های انرژی و ارائه خدمات فنی و مهندسی به شرکتهای مطمئن در توسعه تجارت انرژی تبدیل شده است.

کازگذار کارشناس انرژی در پایان خاطر نشان می‌کند: تمرکز ایران بر بخش نفت‌و گاز نه تنها رشد اقتصادی را بلکه جایگاه این کشور را در بازار جهانی انرژی نیز تقویت کرده است. ایران با سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها، کاهش در بازارهای جدید و ایجاد مشارکت با سایر کشورها، توانسته است تجارت انرژی خود را متنوع کرده و جریان‌های درآمدی خود

بازگشت اقتصاد ایران به مدار رشد اقتصادی با تکیه بر بخش نفت و گاز

به بازار انرژی این منطقه وارد شود و در این صورت به بازار بکر انرژی امریکای لاتین وارد شده و اولین کشوری است که این ابتکار کلیدی در آن صورت گرفته است. موفقیت ایران در زمینه ایجاد پالایشگاه‌های نیمه‌فعال و گسترش ظرفیت پالایشگاهی ونزوئلا، ایده همکاری بیشتر با کشورهای ذیل بریکس و میعان شانگهای را تقویت کرده است و شیوه‌مشارکت ایران در این پروژه‌ها به صورت اجرای خدمات فنی و مهندسی و مشارکت در فروش نفت خام خود به این پالایشگاه‌های بازاریابی شده با توان ایرانی است که بدین ترتیب، ایران با یک شریک مطمئن در زمینه

توسعه تجارت انرژی تبدیل شده است که با تکیه بر سرمایه‌گذاری مستهلک شده، یک بازی دو بر سر در را برای ایران و کشور هدف ایجاد خواهد کرد.

ایران به پستوانه این رویکرد توانسته است یک پالایشگاه در ونزوئلا را بازاریابی و نزدیک به ۲۰۰ هزار بشکه در روز نفت خام ایران را در امریکای جنوبی پالایش کند و همچنین در سوریه و نیکاراگوئه نیز پالایشگاه‌های دیگری در دست تجهیز و بازاریابی هستند که در نهایت منجر به تداوم بازاریابی نفت خام ایران خواهند شد و رشد اقتصادی را در سال ۲۰۲۴ نیز به همراه خواهند داشت.

فراسرو

محوریت رشد اقتصادی در ایران در سال گذشته بر بخش نفت و گاز متمرکز بوده و ایران از محل توسعه برداشت نفت و گاز بیشترین رشد اقتصادی را داشته است و همین موضوع سبب شده است که درآمدهای نفتی و بازارهای نفتی گسترش جدی پیدا کند. در همین رابطه نیز طبق اعلام صندوق بین‌المللی پول، ایران در میان ۳۰ اقتصاد برتر دنیا پس از هند بیشترین رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۳ را داشته است.

بخش نفت و گاز ایران در سال‌های گذشته، تحولات بسیار بزرگی داشت و مسیر بازرگانی تجارت انرژی ایران به خوبی پیش رفت، در حوزه گازی، صادرات